

RAKETY HIZBALLÁHU

Relace nasazení a obrana

HEZBOLLAH ROCKETS AND MISSILES

Deployment and Defence Programme

Ladislav Kulhánek^a

Abstrakt

Příspěvek pojednává o problematice proliferace raketové techniky nasazované partyzánským způsobem boje v oblasti Blízkého východu. Vyhodnocuje předpoklady, stanovuje možné regrese nové horké fáze konfliktu mezi Hizballáhem a Izraelem se zacílením na primární metody, založené na raketovém ostřelování a vzdorování na straně druhé. Z komparace účastníků lépe vychází Izrael, i za předpokladu krajního nasazení dělostřeleckých a taktických balistických raket s hlavicemi naplněnými látkami definovanými jako zbraně hromadného ničení, což by vyvolalo izraelskou, případně americkou odpověď v podobě destrukce minimálně sektorů Libanonu.

Abstract

The paper addresses the issue of the proliferation of the rocket technology deployed in guerrilla warfare throughout the Near East. It evaluates assumptions and identifies potential regressions with respect to the most recent hot phase in the violent conflict between Hezbollah and Israel, with a focus on primary methods based on rocket shelling and resistance efforts. In comparing the two military forces, Israel emerges as the stronger, even if artillery and tactical ballistic missiles with warheads containing substances defined as weapons of mass destruction were to be deployed as an extreme first measure by Hezbollah, in which case an Israeli or American response would destroy at least parts of Lebanon.

Klíčová slova

Rakety; asymetrický boj; strategie; taktika; Izrael; Hizballáh.

Keywords

Missile; Asymmetric Warfare; Strategy; Tactic; Israel; Hezbollah.

^a Nezávislý bezpečnostní expert. E-mail: lada.kulhanek@seznam.cz

Úvod

Tento článek je příspěvkem do diskuze o hrozbě strategie a taktiky plynoucí z raketové techniky a naplňované šíitskými organizacemi. Dlouhodobý konflikt mezi Izraelem a Hizballáhem může eskalovat takřka kdykoli. K nejméně zkoumaným tématům vědeckých pracovníků zaměřených na blízkovýchodní otázky náleží letní válka z roku 2006. Případný nový konflikt spadá z hlediska bezpečnosti a uspořádání regionu Blízkého východu ke stěžejním fenoménům, otázce se věnoval například Kulick,¹ nejnověji Schanzer a kolektiv² a rovněž spoluautor Daoud se soustředí na problematiku dlouhodobě. Ucelený pohled na necelých osmi stech stranách publikace *Iranian and Hezbollah Hybrid Warfare Activities: A Small Wars Journal Anthology* přináší Dilegge, Bunker a Keshavarz.³ Piotrowski považuje případ Hizballáhu za modelový ukazatel válčení v budoucích hybridních konfliktech nejen na Blízkém a Středním východě.⁴

Hlavní výzkumná otázka práce zní: Jak se mění taktika nasazení raket Hizballáhem od druhé libanonské války v interakci s moderní izraelskou armádou a v rámci materiálové stránky, a izraelská obrana? Hodnocení zahrnuje strategie a taktiky s důrazem na raketové možnosti Hizballáhu v kontextu metodiky mocnějšího aktéra, úkolem je podat syntézu taktických raketových prostředků a izraelských protiraket a úkonů souvisejících s těmito úlohami. Článek nastiňuje teorii her rovněž varianty progresu. Informační základnu nejméně problematizují propagandistická vyjádření obou stran, jako kontrola v otázkách výzbroje mohou sloužit vojenské konfrontace a přehledky, vojenské arzenály Íránu, Sýrie a Severní Koreje. Inspirací pro koncepci práce se staly statě *How the Weak Win Wars: A Theory of Asymmetric Conflict* od Ivana Arreguina-Tofta⁵ a *Counterinsurgency Warfare: Theory and Practice* od Davida Galuly⁶. Typologie strategií je zohledněna soubornou prací *Vojenská strategie*.⁷ Studie se soustředí na území vymezené Libanonem a Izraelem. Relevance nabývá Sýrie, kde v rámci občanského konfliktu zaznamenal Hizballáh značné územní zisky. V Izraeli předpokládali vyčerpání hnutí, ale zapojení zvláště Ruska na straně vládních vojsk změnilo situaci na bojišti a hrozba rozpoutání nové války výrazně vzrostla na obou frontách.⁸ Kalkulaci s rozšířením bojů z dlouhodobého hlediska problematizuje silná nestabilita a nepředvídatelný vývoj mocenského uspořádání. Opoziční sunnitské skupiny nejsou tomuto hnutí nakloněné,

¹ KULICK, Amir. The Next War with Hizbollah. *Strategic Assessment*. 2007, roč. 10, č. 3, s. 41-50.

² SCHANZER, Jonathan; BADRAN, Tony; DAOUD, David. The Third Lebanon War: The Coming Clash Between Hezbollah and Israel in the Shadow of the Iran Nuclear Deal [online]. 2016. [cit. 2017-05-07]. Dostupné z: <https://goo.gl/8WYuXU>

³ DILEGGE, Dave; BUNKER, J. Rubert; KESHAVARZ, Alma. *Iranian and Hezbollah Hybrid Warfare Activities: A Small Wars Journal Anthology*. IUniverse, 2016. s. 780.

⁴ PIOTROWSKI, Andrzej Marcin. Hezbollah: The Model of a Hybrid Threat. *Bulletin* [online]. 2015, č. 24, s. 2. [cit. 2017-05-13]. Dostupné z: <https://goo.gl/YL4aZE>

⁵ ARREGUIN-TOFT, Ivan. *How the Weak Win Wars: A Theory of Asymmetric Conflict*. *International Security*, 2005, roč. 26, č. 1.

⁶ GALULA, David. *Counterinsurgency Warfare: Theory and Practice*. Westport; London: Praeger Security International. Dotisk 2006.

⁷ GALATÍK, Vlastimil; KRÁSNÝ, Antonín; ZETOCHA, Karel a kol. *Vojenská strategie* [online]. 2008, s. 12-24. [cit. 2017-05-30]. Dostupné z: <https://goo.gl/mKdzmf>

⁸ BEAUMONT, Peter. Israel's leadership talks up another war with Hezbollah in Lebanon. *The Guardian*. [online]. 2017. [cit. 2017-12-09]. Dostupné z: <https://goo.gl/U4i6f5>

i když nezlomná bariéra mezi šíity a sunnity může být na druhou stranu velmi nepodstatná. Dobrým příkladem je podpora palestinského Hamasu Hizballáhem v zástupném boji proti Izraeli.⁹

Moderní izraelská armáda je bezesporu nejmocnější silou nejen v regionálním měřítku, lze ji přičíst vysokou míru efektivnosti, bojové zarputilosti a predikci porazit mnohem početnější vojska. Arabsko-izraelské války potvrdily důležitost adekvátního propojení strategie, moderní výzbroje, taktiky boje a výcviku. Početná uskupení spojeneckých arabských sil vykazovala vetché výkonnostní dimenze, statisícové armády - ač s moderní sovětskou technikou - nevyvážily klíčové nekvantitativní faktory.

V aspiraci soupeřit s mnohem silnějším protivníkem spočívá taktika politicko-vojenských organizací v partyzánském způsobu boje. Tyto boje spadají do kategorie asymetrických konfliktů, a to obzvláště v případě, je-li na jedné straně mocnost - jakou Izrael dozajisté je. Konflikty mezinárodního charakteru a lokální soupeření nabývají symetrické podoby v případě soupeření rovnocenných skupin mezi sebou. Asymetrie je dána samotnou povahou konfrontace, vychází z disproporce sil, materiálového zajištění, využívání nesouměrných prostředků a metod, významně se odlišují také cíle jednotlivých zúčastněných aktérů.¹⁰ Očekávatelné je, že izraelská armáda je připravená vést boje proti jasně určeným taktikám, problémy jí způsobují nesystémové či atypické akce subtilního charakteru, do jakých odpalování dělostřeleckých raket krátkého dosahu z obydlených oblastí a drobných individuálních stanovišť dozajisté náleží.¹¹ Za novou tendenci případného konfliktu jsou považovány mnohými experty rakety s eventualitou zásahu jakéhokoliv bodu v Izraeli. Proti balistickým raketám typu SCUD a četným odvozeninám byla ovšem po překvapivých úderech irácké armády z roku 1991 zajištěna aktivní obrana.

HLEDISKA ASYMETRICKÉHO BOJE V OBLASTI BLÍZKÉHO A STŘEDNÍHO VÝCHODU

Boj s Hizballáhem zahrnuje protipovstalecké strategie, jež jsou ze své podstaty boji asymetrickými, a jejich průběh se může měnit stejně jako metody volené bojujícími stranami. Principy těchto bojů formuloval Galula v rámci osmi bodů. Zmiňuje eliminaci jádra soustředěnými silami, zajištění prostoru, získání obyvatelstva na svou stranu, ochromení politického systému, vytvoření nové správy, důkladnou kontrolu orgánů a případnou eliminaci nekompetentních osob, motivování a vzdělávání politického vedení a v posledním bodě porážku zbytků opozičních sil. Rovněž pracuje s klíčovými faktory „studená a horká fáze“ v kontextu revoluční války, partyzánská výzbroj, propaganda.¹² Dalším stěžejním dílem zkoumajícím charakteristiku asymetrických konfliktů je nesporně práce Arreguína-Tofta. Profesor sleduje vítěze těchto střetů v dlouhém horizontu 200 let. Rozebírá elementy vysvětlující pravděpodobně největší paradox, a to relativní úspěšnost slabších aktérů zvláště po druhé světové válce. V kontinuitě s tématem studie se nabízí polemizování o platnosti faktoru zvýšení bojové motivace slabších aktérů v důsledku

⁹ Například TOAMEH, Abu Khaled. The Iran-Hamas-Hezbollah Connection. GATESTONE INSTITUTE [online]. 2017. [cit. 2017-12-07]. Dostupné z: <https://goo.gl/TAobPq>

¹⁰ GALULA, ref. 6, s. 3-4

¹¹ Obrazová zobrazení objektů betonového či přírodního charakteru jsou dostupná v LAMBETH, S. Benjamin. Air Operations in Israel's War Against Hezbollah: Learning from Lebanon and Getting It Right in Gaza [online]. 2011, s. 139-159. [cit. 2017-06-02]. Dostupné z: <https://goo.gl/ZGFMVW>

¹² GALULA, ref. 6, s. 9, 43-60, 55-56

jejich přežití jen v případě vítězství.¹³ Podání typologií strategií zapadá do ideálních operativních východisek článku. Do strategie útoku silnější strany řadí přímý útok a barbarismus. Obrana slabšího aktéra je potom dána přímou obranou a guerillou.¹⁴

Asymetrické konflikty, především interní, začaly eskalovat až po druhé světové válce a po rozpadu bipolárního uspořádání světové politiky, kdy se mění také forma konfliktu. Klíčový je nárůst vlivných politických a militarizovaných nestátních aktérů a rovněž také fenomén degradace státu v problematických regionech. Mezi stěžejní sektory této problematiky patří bezesporu Blízký a Střední východ a africký kontinent. Asymetrický boj je zkoumán velmi zkušeným blízkovýchodním specialistou Anthony Cordesmanem¹⁵ s Georgem a Williamem Sullivanovými v obsáhlé stati *Lessons of the 2006 Israeli-Hezbollah War* a v ohledu jednotlivých prostředích (pozemní, námořní a vzdušné) Thorntonem v publikaci *Asymmetric Warfare: Threat and Response in the 21st Century*. Z východních autorů se problematikou zabývají například Kornilov a Ermakov (lze zmínit *Dynamics of the Asymmetric Conflict between the State of Israel and Radical Organizations of Gaza Strip (2009-2012)*).

ZÁKLADNÍ METODY SLABŠÍ STRANY

Francouzský veterán druhé světové války Galula podal výčet ideální partyzánské výzbroje, lze ovšem polemizovat ohledně účinnosti nasazení chladných a ručních palných zbraní v moderním asymetrickém konfliktu.¹⁶ Střety v zástavbě nejen v oblastech Blízkého a Středního východu na počátku 21. století naznačují, že základní nástroje století minulého nepostačují na nejnovější technologie. Slabší aktéři čelí modernímu pojetí zejména improvizacemi a v minimální míře inovacemi. Vojenská síla Hizballáhu nabývá již od vzniku organizace v obecném měřítku na kvantitě, na kvalitě pak i taktika. Lze shodně poukazovat na prvotní velmi triviální metody, vyznačující se nasazováním lehkých palných zbraní a prostých výbušnin. Ukončení irácko-iránské války a zvláště stažení izraelské armády z jižního Libanonu umožnily navýšit a preferovat nové technologie a transformovat způsob boje. V roce 2006 došlo k výraznějšímu měření sil, 12. července učinilo komando výpad proti izraelské hlídce na kolových vozidlech. Útok si vyžádal 8 mrtvých a 2 unesené izraelské vojáky. Izrael odpověděl velmi tvrdě masivní leteckou a pozemní kampaní proti očekávání vůdce hnutí šajcha Hasana Nasralláha a Rady bezpečnosti, jež odsoudila i akt hnutí.¹⁷ Jednalo se o útok provedený na území svrchovaného státu, a to partyzánským způsobem.

Partyzánský způsob boje vůči vyspělejšími oponentům kombinuje Hizballáh ve všeobecné rovině akty teroristickými, nepřímé strategie doplňují v menší míře strategie klasické. Při pokusu o vymezení je guerilla myšlena jako hlavní strategie boje, kdy cílem je vyčerpat a i zcela porazit nepřítele velkým množstvím malých střetů. Tři základní formy guerilly

¹³ ARREGUÍN-TOFT, ref. 5, s. 96-99

¹⁴ Ibid. s. 100

¹⁵ Přední odborník na raketovou problematiku Blízkého a Středního východu.

¹⁶ GALULA, ref. 6, s. 34-35

¹⁷ Meeting United Nations. Security Council debates escalating crisis between Israel, Lebanon; UN officials urge restraint, diplomacy, protection of civilians. [online]. 14. 07. 2006. [cit. 2017-12-09]. Dostupné z: <https://goo.gl/honym5>

vysledoval politolog Mareš.¹⁸ Prestiž a primární vojenská síla Hizballáhu spočívá a je vkládána do raketových prostředků typu země-země. Umožňují (v případě) hnutí vést relativně novou doktrínu. Na alternativní doplnění zavedených zbraní taktickými raketami v asymetrickém boji upozorňuje Cordesman a rovněž na osvojování povstaleckými silami v Iráku a Afghánistánu.¹⁹ Uplatnění těchto útočných instrumentů se prolíná s guerillovým způsobem boje. Je realizováno a styl nasazení se dá shrnout jako „zaútoč a přejdi do inkognita“. Klíčové aspekty strategie zahrnují zodolněné úkryty pro rakety s mobilními odpalovacími zařízeními, jež jsou v případě potřeby transferovány do předem vytipovaných a připravených sektorů a po jejich odpálení nastane opětovně inkognito. I moderní prostředky Izraele mají ztíženou úlohu při lokalizaci nenápadných palebných postavení s krytím často v civilních sektorech. Naplňována je podmínka Tofta pro partyzánský způsob boje, která vyžaduje vhodné prostředí dané hornatým terénem, hustým zalesněním, džunglí aj., anebo správní otázku zahrnující například slabě chráněné pohraničí. Druhá podmínka je dána nákloností obyvatelstva, založené na sociálním zabezpečení.²⁰ Hnutí silně korumpuje nejen nižší vrstvy, báze stabilního zázemí se opírá o silný podíl na veřejné správě, daný poskytováním či financováním sociálních služeb, a i podílem na politickém stupni. Obyvatelstvo jako základní pilíř v nepravdělném konfliktu uvádí bývalý důstojník americké armády Plant, zatímco v klasické válce spočívá na okraji.²¹

Stabilní dispozice populace byla poškozena po letní válce, Hizballáh se musel vyrovnat s rezolucemi OSN a s výrazným posílením jednotek UNIFIL (United Nations Interim Force in Lebanon) na stěžejním jihu země a tedy narušením klíčové náklonosti panující po roce 2000. Několik stovek členů prozatímních jednotek se doposud v obdobích vyostření soustředilo jen na humanitární účely.²² O trendech vyplývajících z reakcí na měnící se situaci pojednal a nastolování adekvátních metod shrnul ve svém příspěvku Kulick.²³ Nastínil tři hlavní faktory ovlivňující scénář případného následného konfliktu a pro potřeby tohoto článku jsou principiální, vyjma elementárnější intervence izraelských sil. Uvádí omezení příslušníků Hizballáhu na jihu vlivem posílení mírových sborů. Z toho vyplývá nutnost integrace do vesnic, severních oblastí a posílení podzemní sítě, což autor rovněž zmiňuje. Nárazníková zóna podstatně omezuje nasazení raket o maximálním doletu 30 km za předpokladu precizní činnosti mírových sborů. Jako možnost adekvátní odpovědi může hnutí zařadit logické operace s raketami o doletu 60 km a více. Umístění startovacích plošin v severnějších oblastech Libanonu degraduje izraelské dělostřelectvo

¹⁸ MAREŠ, Miroslav. Vymezení pojmů terorismus, válka a guerilla v soudobé bezpečnostní terminologii. *Obrana a strategie* [online]. 2004, č. 1, s. 23. [cit. 2017-06-02]. Dostupné z: <https://goo.gl/Gt2cin>

¹⁹ CORDESMAN, H. Anthony; SULLIVAN, George; SULLIVAN, D. William. Lessons of the 2006 Israeli-Hezbollah War [online]. 2007, s. 99-100. [cit. 2017-06-11]. Dostupné z: <https://goo.gl/cDZv4u>

²⁰ ARREGUÍN-TOFT, ref. 5, s. 103-104

²¹ PLANT, T. John. Asymmetric Warfare: Slogan or Reality? *Obrana a strategie* [online]. 2008, č. 1, s. 9. [cit. 2017-05-28]. Dostupné z: <https://goo.gl/LACQvx>. V této souvislosti je zapotřebí doplnit Plantovo zamyšlení nad smysluplností termínu asymetrická válka. Tvzení o existenci pouze konfliktů asymetrických se dá mimo jiné zohlednit například symetrickou povahou irácko-iránské války.

²² DANIEL, Jan. Mise UNIFIL: Udržování míru tam, kde mír neexistuje. *Mezinárodní politika* [online]. 23. 11. 2015. [cit. 2017-05-23]. Dostupné z: <https://goo.gl/Yr6Z2Z>

²³ KULICK, ref. 1, s. 43-44

a nastává kooperace speciálních jednotek a výkonného letectva s potenciálem plně zastoupit obě složky. Navíc objemnější rakety a odpalovací zařízení vylučují problémy z roku 2006 s detekcí dělostřeleckých raket malého dosahu. V konečném důsledku tedy letní události a poválečný vývoj omezily schopnosti hnutí. Již po ustáleném příměří nastínil Kulick faktory ovlivňující podobu případného konfliktu.²⁴ Autor přisuzuje regrese vedení boje na stranu Izraele. Taktiku založenou na raketových prostředcích rozdělil dle akčního radiusu do dvou skupin, a to na schopné zasáhnout Haifu a okolí - a na střely cílící na zbytek území. Druhá skupina dle autora způsobí Izraeli zátěž, jednak bude ohroženo mnohem více obyvatel a materiálu raketami, letectvo bude muset pokrýt odpalovací plošiny na geograficky mnohem větším území zahrnujícím například údolí Bikáa, široké okolí Bejrútu; nebezpečí spatřuje v tomto směru například v relativně přesných střelách Fateh-110. Tezi degraduje výše zmíněná detekce.

Pro vojenské křídlo Hizballáhu je typická aplikace strategie podvracení s teroristickými akcemi, vedená metodikou raketových útoků - tedy odpovídající metody uplatněné již během druhé světové války. Padající německé střely V1 a V2 na jihoanglická města měly podlomit vůli Britů pokračovat ve válce, což se nenaplnilo. Hizballáhu o více než 60 let později se podařilo dosáhnout jen dílčích bodů ze zvolených strategických cílů, i když potenciál mnohé překvapil. Čtvrtina obyvatel severního Izraele opustila své domovy a držela se v bezpečných oblastech až do konce války. Bojovníci odpalovali na cíle mezi Tel Avivem a izraelsko-libanonskou hranicí desítky raket ráže 107 a 122 mm i po proniknutí pozemních jednotek židovského státu na jih Libanonu.²⁵ Raketový fenomén v rámci pěti stěžejních problematických oblastí podrobně determinoval v základní fundované práci „Letecké operace Izraele proti Hizballáhu“ Lambeth.²⁶ Klasifikoval mimo jiné problém dělostřeleckých raket s krátkým doletem jak pro civilní, tak vojenské cíle; jenž doložil případem ze 6. srpna 2006, kdy raketový útok na sektor Kfar Giladi usmrtil 12 povolaných rezervistů. Případ koreluje se stanovenou taktikou propagandy a zastrasováním, k nimž hnutí využívá síť masmédií (televizní stanici Al-Manar, sociální síť, ...). Báze zastrasování tkví v hrozbách způsobení ztrát jak lidských, tak materiálových. Dobrým příkladem je manifestace Nasralláha o připravenosti vojenské složky zasáhnout citlivé cíle, „nejen zásobníky amoniaku v sektoru Haify a nukleárním středisku Dimona se dostaly do operačního prostoru raketových prostředků“. Správní orgány Izraele reagovaly strategií řadící se k nepřímé obraně a opakovaná pohrůžka z února 2017 jen uspíšila rozhodnutí o osudu skladů Haifa.²⁷ Nařízení k vyprázdnění zásobníků místními soudy chronologicky koreluje s teorií ztrát třetího největšího města Izraele a přilehlých osídlení v případě zásahu bojovými hlavicemi.²⁸ Psychologická válka

²⁴ Ibid. s. 44-45

²⁵ FELDMAN, Shai. The Hezbollah-Israel War: A Preliminary Assessment. *Middle East Brief* [online]. 2006, č. 10. [cit. 2017-06-05]. Dostupné z: <https://goo.gl/TsB8vn>

²⁶ LAMBETH, ref. 11, s. 136-154

²⁷ LIEBER, Dov; FULBRIGHT, Alexander. Hezbollah chief threatens Israel's Dimona nuclear reactor. *The Times of Israel* [online]. 2017. [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: <https://goo.gl/10sZzt>. Slovní výpady na adresu jaderného komplexu Dimona se opakují v pravidelných intervalech a navazují na iránské, například v roce 2004 pohrozil iránský generál Zolqadr v případě napadení elektrárny v Búšehru protiútokem na izraelský jaderný komplex.

²⁸ Političtí a ekologičtí představitelé dlouhodobě ztotožňovali zásobníky s tikající bombou. Nepřátelská varování tedy mohla uspíšit nařízení k vyklizení (UDASIN, Sharon. 'Ticking time bomb'

a propaganda mají nesporný význam v konfliktech napříč spektrem, tyto aspekty jsou zafixovány v asymetrických a symetrických koeficientech s tím, že v nerovném konfliktu zpravidla úměrně stoupají ve prospěch slabší strany. Tvrzení je možné podložit na případu Iráku, Saddám Husajn se prohlásil za vítěze války v roce 1991 a totéž činili o dvanáct let později do poslední chvíle před porážkou i ministři v Bagdádu. Úspěch propagandy podtrhuje Galula, tuto formu definuje jako řadovou jednotku boje, jejíž moc sílí s asymetrickou situací. Nestátní aktéři mají širší prostor k manipulacím bez adekvátní odpovědnosti, jsou posuzováni podle slibů a ne reality. S dobrou propagandou mají nestátní aktéři zvýšené naděje na vítězství.²⁹

STRATEGIE A TAKTIKA IZRAELE

Podle izraelských bilancí podnikly vzdušné síly v letní válce více jak 15 000 vzletů a zacílily na zhruba 7 000 cílů. Dělostřeleckých a tankových granátů bylo vystřeleno na 100 000 kusů. Na půdě nepřitele bylo nasazeno pár desítek tisíc mužů.³⁰ V doktríně Izraelců představují hostilní raketové prostředky primární stupeň ohrožení národní bezpečnosti. Izraelské síly aplikují adekvátní metody anulace hrozeb z explicitních kategorií odpovídající způsobům protipovstaleckého boje, jež lze definovat jako útok speciálních jednotek, dělostřelecké ostřelování, cílené nasazení pilotovaných / bezpilotních letounů a řízených střel proti klíčovým pozicím, případně postavám hnutí, a nepřímých konvenčních strategií.

Význam letecké síly v současném pojetí konfliktu je nesporný. Izrael náležitě uplatňuje svoji leteckou převahu proti protivníkovi s absencí odpovídajících vzdušných prostředků. Letecké pododdíly Hizballáhu mají v inventáři velmi omezené kapacity v podobě bezpilotních letadel. Vývoj ovlivňuje náprava letecké taktiky v bodě eliminace útoků minometnou municí a raketami s malým dosahem (Kaťuša), vrchní vedení by mohlo následně omezit nasazení malých skupinek pozemních sil v dobře opevněných oblastech. Podle odhadů přišel sice Hizballáh ve válce v roce 2006 až o 70 % raket s nejdelším doletem, ale značná palebná síla skupiny paralyzována nebyla.³¹ Problematiku vymezuje v obsáhlém a hodnotném díle Lambeth.³² Boj s Hizballáhem potvrzuje, že importem moderních technologií a silnou vnější podporou se může stát ze slabého aktéra schopný.³³ Strategie obrany v případě Izraele se v komparaci přímého útoku v nepřímé úměře rozvíjejí flexibilněji, již v etapách bojů s početně silnými arabskými uskupeními platilo, že v konečném důsledku měly obranný charakter. Obrana a útok jsou úzce spojovány na základě prevence. V historii státu Izrael lze vymezit pravidelné preventivní údery na antagonistické body proklamované obranou existence státu. Aspekty lze rozčlenit do čtyř linií: přímé (preventivní) útoky, postupné oslabování nepřímými útoky, aktivní a pasivní obrana daná civilní defenzívou. Prvně uvedená míní likvidaci vojenských cílů, tedy

ammonia tank to be emptied by April 1. *The Jerusalem Post* [online]. 2017. [cit. 2017-04-19]. Dostupné z: <https://goo.gl/tV2iC3>

²⁹ GALULA, ref. 6, s. 9

³⁰ BEN-DAVID, Alon. Israel introspective after Lebanon offensive. *Jane's Defence Weekly*. 23 August 2006, s. 18-19.

³¹ FELDMAN, ref. 25

³² LAMBETH, ref. 11, s. 136-153

³³ CORDESMAN; SULLIVAN, ref. 19, s. 99-100

v případě studie anulování dělostřelecko-raketových sil protivníka a logistických, jež zahrnují sklady a zásobovací trasy. Akce izraelských sil nabývají podob „bleskové války“ řazené do přímé strategie s nepřímou taktikou.³⁴

Myšleno za předpokladu původních německých pojetí k dosažení cílů doktríny uplatňovala v prvních letech druhé světové války německá mašinerie překvapivé průniky nejslaběji bráněnými úseky fronty s obchvatnými manévry hlavních uskupení a jejich zajetí (totéž činili později Sověti). V kontrastu roztroušené bojůvky Hizballáhu jsou specificky paralyzovány s využitím momentu překvapení; analýzami a vyhodnocováním jednotlivých případů je voleno nejúčinnější, nejbezpečnější a nejrychlejší vojenské řešení. Případ tak spadá do přímých taktik nebo na jejich pomezí.

Pasivní aspekty obrany Izraele jsou v součinnosti s přímou obranou, jež si zakládá na jedné z nejúčinnějších protiraketových a protiletadlových sítí na světě, inovované na základě zkušeností. Do počátku devadesátých let ve světovém měřítku moderní protivzdušná obrana (založená na západních systémech) začala být vyztužována v reakci na specifické útoky nepřátel. Před nevyhnutelným střetem USA a Velké Británie s Irákem v roce 2003, v reakci na události z roku 1991, posilnil Izrael obranu systémem Arrow.³⁵ Obrana založená na tomto systému je tamní doménou a jsou do ní vkládány velké naděje.

Na základě empirie s dlouhotrvajícím napadáním dělostřeleckými raketami se etabloval v krátkém sledu mobilní systém - schopný anulovat dělostřelecké rakety krátkého dosahu a minometné granáty - označovaný jako Iron Dome („Železná kopule“). Od této klíčové techniky se předpokládá rozhodující zapojení v novém konfliktu s Hizballáhem a významné omezení schopností nasazených raket typu Kaťuša. Izraelskými obrannými silami byla již od zavedení prezentována až 90% úspěšnost zákroků, ovšem v počátku byla reálně podstatně nižší a stoupající tendence vykazovala se získáváním empirií. Zdokonalování izraelského komplexu lze přisuzovat neutuchajícím pravidelným ostřelováním zvláště podomácku vyrobenými raketami s nepředvídatelnými letovými vlastnostmi.

Nebojové metody degradují protihráče v obecném měřítku rozrušením rovnováhy přímými a nepřímými specifikacemi. Zahrnují vedení aktivit na poli diplomatickém, pod něž spadá sankční režim, zařazení uskupení na zakázané listiny (Hizballáh je považován za teroristickou organizaci v řadě zemí). Důležitou úlohu plní hospodářské a jiné pobídky opozičním elementům, změny na velících postech vyvolané interním i externím pnutím. Nátlak v podobě sankčního programu (tlačený do globálních měřítek) s vyústěním finančního a materiálního vyčerpání spadá do dlouhodobých strategií boje (nejen Spojené státy uvalily na hnutí několik balíčků ekonomických sankcí). Philippone považuje tyto aspekty za základní pilíř likvidace sítě.³⁶

³⁴ ARREGUÍN-TOFT, ref. 5, s. 100-101

³⁵ RAMBERG, Bennett. Should Israel Close Dimona? The Radiological Consequences of a Military Strike on Israel's Plutonium-Production Reactor. *Arms Control Today* [online]. 2008. [cit. 2017-03-04]. Dostupné z: <https://goo.gl/hccdjc>; SILVER, Eric; PALMER, James. Israelis test defence missiles in preparation for war on Iraq. *The Independent* [online]. 2003. [cit. 2017-04-06]. Dostupné z: <https://goo.gl/v68EGX>

³⁶ PHILIPPONE, Douglas S. Hezbollah: the network and its support systems, can they be stopped? Institutional Archive of the Naval Postgraduate School [online]. Calhoun, 2008, s. 14-15. [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: <https://goo.gl/phYP06>

RELACE ZÁVISLOSTI A LOGISTIKA

Hizballáh byl v osmdesátých a i devadesátých letech chápán jako křídlo Revolučních gard Íránu (IRGC) a i po určitých snahách o emancipaci zůstává silně závislým.³⁷ Případná destabilizace regionální šiitské velmoci, degenerování vztahů by znamenalo paralyzování zbrojních dodávek. Hizballáh by nedokázal zajistit potřeby na černém trhu financované například drogovými aktivitami; Teherán rovněž drží klíč v ekonomické otázce. Část autorů ovšem přikládá větší podíl importu Sýrii, dle sborníku *World Almanac of Islamism* z roku 2011 80 % ze 4 000 vystřelených raket na Izrael pocházelo ze sousední země.³⁸ Damašek zvláště v současnosti plní úlohu tranzitní spojky.³⁹

Hlavní odpovědnost v rozvracení zásobovacích koridorů spočívá na ozbrojených složkách, Mosadu a v širším záběru na CIA, sankční program na výkonné a zákonodárné mocí. Spojenecké bezpečnostní složky zabezpečují monitoring země, vzduchu a moře. Uplatňována je nekompromisní razie podezřelých plavidel, například Schanzer a kol. uvádějí konfiskaci velkého množství zbraní včetně necelých 3 000 raket typu Kat'úša.⁴⁰

Chronické a i akutní narušení přísunu zdrojů souvisí s neúčinnějším způsobem oslabení unifikovanosti, tedy vnitřními rozpory a případným kolapsem (státu). Po pádu vlády Saddáma Husajna se dostalo do zájmu zásobování Hizballáhu prostřednictvím šiitského půlměsíce, tedy trasou přes Irák a Sýrii. Ochromení nastalo zajištěním zavedených zásobovacích koridorů protiasadovskými silami. Rozsáhlá území získala pod svou kontrolu různá uskupení nepřátelská vůči vládě Bašára al-Asada a Izrael zesílil útoky na zásobovací konvoje.⁴¹ Oslabená syrská armáda, ač s relativně moderní protivzdušnou výzbrojí, neměla sílu na adekvátní odpovědi. Nutno připomenout problematickou obsluhu moderní techniky aktérů s dominancí islámu v regulérních válkách, což podkládá série arabsko-izraelských válek, Indie versus Pákistán, Irák 1990/1991 a i 2003.

Závislost Hizballáhu se odráží i v metodikách vedení boje a naplňování cílů. Raketové ostřelování participuje na neúčinnějším asymetrickém boji hnutí a vychází z klíčové strategie Íránu. Tento stát do raket vkládá, v přípravě na asymetrický boj s USA, naděje a v případě vojenské rozepře mají hrát klíčovou úlohu. V konfliktu s USA mají IRGC nasadit balistické rakety středního doletu proti Izraeli, případně Saudské Arábii, americkým cílům v oblasti a uzavřít Hormuzský průliv. Strategie IRGC odpovídá identickými elementy a taktika aplikace raket přirozeně koreluje s metodami Hizballáhu, jenž vykazuje analogické tendence již na úrovni logistiky. Zajímavé srovnání nabízí studie Cordesmana.

³⁷ Novou kapitolu vymezil vědecký pracovník pro blízkovýchodní otázky Matthew Levitt, interpretuje relaci rivality Hizballáhu a elitní složky Quds vůči úhlavním nepřátelům v Izraeli a USA po roce 2010. Všímá si spolupráce a zároveň i soupeření těchto organizací, upozorňuje na diletantismus provedení jednotlivých akcí a logistického zabezpečení. LEVITT, Matthew. Hizballah and the Qods Force in Iran's Shadow War with the West [online]. 2013. [cit. 2017-05-26].

Dostupné z: <https://goo.gl/FZcqc>

³⁸ BERMAN, Ilan a kolektiv autorů. World almanac of Islamism 2011 [online]. 2011, s. 107-108. [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: <https://goo.gl/W4EtE9>

³⁹ Od roku 2011 jsou typické vlivem občanské války stagnační tendence importu syrských zbraní.

⁴⁰ SCHANZER, ref. 2, s. 23

⁴¹ Například BAKER, Luke; BASAM, Laila. Israeli strikes raise stakes in face-off with Hezbollah. *Reuters* [online]. 2. 5. 2017. [cit. 2017-12-11]. Dostupné z: <https://goo.gl/hPnRQ9>

Autor dokládá v absolutním měřítku fluktuace v asymetrických tendencích i při kvantitativních proporcích arzenálu.⁴²

Další jednání a paralelní závislost na Íránu vyvstává v otázce nasazení jaderných zbraní. Hizballáh nemá, za podmínky elementární správy nad Libanonem, kapacity a vlastní zdroje pro produkci jaderných zbraní. Je tak závislý na černém trhu⁴³ a na svém zakladateli. Držení jaderných prostředků je pak chápáno jako protiváha izraelským jaderným kapacitám. Snahu kompenzovat omezené kapacity konvenčních sil Íránu a nepřesnost balistických střel jadernými hlavicemi dává do souvislosti Cordesman. Na kompetenci raket íránské provenience nést nekonvenční bojové hlavice upozornil v publikaci *Iran's Rocket and Missile Forces and Strategic Options*. Ve zřetel je brána možnost osazení raket jadernými hlavicemi, případně s obsahem chemických a biologických látek.⁴⁴ Absence těchto zbraní je vyrovnávána typováním a zaměřováním vojenských a hospodářských cílů s to vyvolat odpovídající katastrofu v případě zásahu (viz kapitola Základní metody slabší strany). Nekonvenční hlavice jsou bezesporu nejdůležitější hrozbou, v kontextu sledovaný historický úsek přisuzuje největší rizika singulárně vystřeleným raketám, nasazených diversní taktikou. Obecné pravidlo říká, že k nasazení zbraní hromadného ničení v asymetrickém konfliktu ze strany slabšího aktéra dochází ale až v případě krajní nouze.

KORELACE METOD: RAKETY VERSUS PROTIRAKETOVÁ OBRANA

Epochu po druhém libanonském konfliktu lze klasifikovat jako fenomén studené války bez regresí předválečného stavu. Hizballáh doplnil a zkvalitnil arzenál, rétorizoval a vyhýbal se spouštěčům horké fáze soupeření. Hnutí urputně odmítalo odpovědnost v ojedinělých aktech ostřelování, první dvě dělostřelecké rakety nejasného původu byly vyslány na severní Izrael až zhruba rok po ukončení hlavních bojů. Paralelní spojitost je doložitelná v případě Severní Koreje. Vymezuje se silnou komunikační rétorikou vůči svým nepřátelům,⁴⁵ opírá se o jaderné a raketové zbraně a dělostřelectvo schopné způsobit Soulu velké lidské a materiální ztráty ve snaze udržet vládnoucí autority u moci a ve studené fázi konfliktu.

Podstatná míra úspěchu Izraele v novém konfliktu bude záviset na zkvalitněné a hustší síti protiraketové obrany. Iron Dome má potenciál se vypořádat se střelami o doletu do 70 km a návazný David's Sling („Davidův prak“) je určený k zneškodnění prostředků s doletem do 300 km. Tyto moderní systémy doplňují již zavedené a průběžně modernizované Arrow, Patriot a další techniku. Nový Arrow 3 prokázal v krátkém horizontu od zavedení schopnosti sestřelením rakety mířící ze Sýrie.⁴⁶ Po začlenění nového systému proti dělostřeleckým raketám krátkého dosahu - Iron Beam, bude izraelská obrana dispoziční pružnou bariérou; po vyztužení laserovými zbraněmi (systém THEL) teoreticky

⁴² CORDESMAN, H. Anthony (MODELL, Scott; LIN, Aaron; PEACOCK, Michael). *Iran's Rocket and Missile Forces and Strategic Options* [online]. 2014, s. 43-45. [cit. 2017-06-11]. Dostupné z: <https://goo.gl/WzqqCh>

⁴³ Lze uvést případné kooperace se Severní Koreou.

⁴⁴ CORDESMAN; MODELL, ref. 42, s. 44-45, 140-141

⁴⁵ USA, Japonsko a Jižní Korea.

⁴⁶ NOE, Nicholas. *Why Israel and Hezbollah are heading for a new, devastating war in the Middle East*. *The Independent* [online]. 6. 4. 2017 [cit. 2017-12-11]. Dostupné z: <https://goo.gl/4tTRNU>

nepřekonatelná. Úspěch Hizballáhu je v mezích stávajících mantinelů závislý na zahlcení jedné z nejmodernějších protivzdušných obran.

Typická je dle maximálních možností hnutí taktika salvové penetrace raketami bez aspirace vyřadit protivzdušné systémy nepřítele. Podle izraelských předpokladů vzrostla teoretická síla v polovině desátých let na 1 000-1 500 potencionálně vystřelených raket denně, což činí až 15násobný nárůst oproti poslednímu majoritnímu konfliktu,⁴⁷ jenž znamenal podle odhadů eliminaci až 1 500 mobilních a stacionárních odpalovacích ramp leteckými silami.⁴⁸

Úspěch Hizballáhu tedy úměrně stoupá v závislosti na časové prodlevě vyřazení klíčových postů útočnými prostředky antagonisty. Nelze předpokládat deklasování izraelského letectva relativně moderními protivzdušnými bateriemi ruské provenience, jakými například SA-22 dozajisté jsou. Vyspělost tohoto systému, zkvalitnění a otázku kvantity arzenálu hnutí připomněli v příspěvku Schanzer a kol.⁴⁹ V této souvislosti je ovšem nutné zmínit oslepení systému izraelskými silami v roce 2007 při útoku na tajné jaderné zařízení v Sýrii.⁵⁰

Účinnost izraelské protiraketové techniky naznačuje následující graf (Graf č. 1), mapuje rizikové rakety prostupující v poválečném období severní hranici bez ohledu na příslušnost původce. Graf nepotvrzuje vysokou spolehlivost zneškodnění (izraelské kruhy publikují 80-85 %, z této úspěšnosti vyplývá bezpečné pokrytí severního pásma prostřednictvím 15-20 baterií se standardní jednotkou o pěti raketnicích ve čtyřech řadách) ojedinělých objektů od aktivace systému v roce 2011, jako odvěta těchto útoků byla volena dělostřelecká palba.

Dva roky od zavedení vykazovala protivzdušná síť řídké rozvrstvení, dle článku *The road to Iron Dome* od Selingera střežilo celé území 13 systémů a okolnosti žádaly vyšší míru rozvrstvení proti hrozbě z jihu. Na podzim roku 2012 se Hamas pokusil překonat obranu 1 500 raket, Iron Dome zneškodnil 421 kusů z půl tisíce potencionálně rizikových a zbytek dopadl do bezpečných zón. Střely usmrtily 6 lidí a polovina nedbala pokynů pasivní obrany.⁵¹ Jiný zdroj zmiňuje zachycení v letní válce roku 2014 na 735 střel s označením hrozba, podle sdělení Hamasu bylo vojenské křídlo schopno vystřelit na 3 600 raket.⁵² Kooperace s Hizballáhem jsou spatřovány ve snaze přikročit k obecně účinné penetraci pomocí salvové taktiky a k překvapení protivníka tendenci aplikovat novou taktiku infiltrace oblastí (jihu Izraele). Nejčernější odhady hovoří celkem až o 150 000 raketách

⁴⁷ Například WINER, Stuart. In future war, Hezbollah will fire 1 000 rockets a day, IDF predicts. *The Times of Israel* [online]. 2015 [cit. 2017-06-03]. Dostupné z: <https://goo.gl/V6SVdz> a mnoho dalších.

⁴⁸ ARKIN, M. William. Divining Victory: Aipower in the 2006 Israel-Hezbollah War [online]. 2011, s. 71-72. [cit. 2017-04-28]. Dostupné z: <https://goo.gl/9ffeaA>

⁴⁹ SCHANZER, ref. 2, s. 22

⁵⁰ Například KALMANN, Aaron. Israel used 17 tons of explosives to destroy Syrian reactor in 2007, magazine says. *The Times of Israel* [online]. 2012. [cit. 2017-12-07]. Dostupné z: <https://goo.gl/4c1mYN>

⁵¹ SELINGER, Marc. The road to Iron Dome. *Aerospace America* [online]. 2013, s. 28-29. [cit. 2017-05-06]. Dostupné z: <https://goo.gl/nGxeC4>

⁵² WHITE, Jeffrey. The Combat Performance of Hamas in the Gaza War of 2014. *CTC Sentinel* [online]. 2014, roč. 7, č. 9, s. 10. [cit. 2017-06-18]. Dostupné z: <https://goo.gl/HH3XSo>

v rukou Hizballáhu, což převyšuje zásoby z roku 2006 více jak deset krát,⁵³ jenž by ovšem nebylo hnutí schopno nasadit v plném rozsahu. V prvním týdnu letní války se podařilo hnutí vypustit na 720 Kaťuší na území severního Izraele.⁵⁴

Kritici Iron Dome namítají finanční relaci, připomínají nesrovnatelně vyšší náklady protiraket oproti střelám sestavovaným mnohdy v domácích dílnách a zpochybňují vysokou efektivnost. Část analytiků a novinářů ovšem vycházela již ze srpnového útoku v roce 2013, kdy systém ze čtyř střel zachytil pouze jedinou. S identifikací dopadu další střely byly ovšem potíže.

Efektivnost systému zpochybnil i na základě nepřeborného množství snímků a videozáznamů kontroverzní analytik Theodore Postol na stránkách známého akademického žurnálu *Bulletin of the Atomic Scientists* a nízké ztráty na životech v první dekádě druhého desetiletí připsal propracované civilní obraně. Rovněž připomněl absenci řešení nebezpečných střepin.⁵⁵ Kritické poznámky shrnul ve své studii i Shapir.⁵⁶

Největší limitující deprivací zůstává faktor ekonomický, článek *The road to Iron Dome* zmínil americkou dotaci na nákup komponentů ve výši 275 miliónů dolarů v období 2011-2012.⁵⁷ Jedna raketa vyjde na 40 000-50 000 dolarů,⁵⁸ baterie přijde dle izraelských a západních masmédií na 50 miliónů dolarů. V kontrastu cenová relace raket Kaťuša a Kassám se pohybuje nejvýše v řádu několika desítek dolarů.

⁵³ SCHANZER, ref. 2, s. 23

⁵⁴ LAMBETH, ref. 11, s. 137

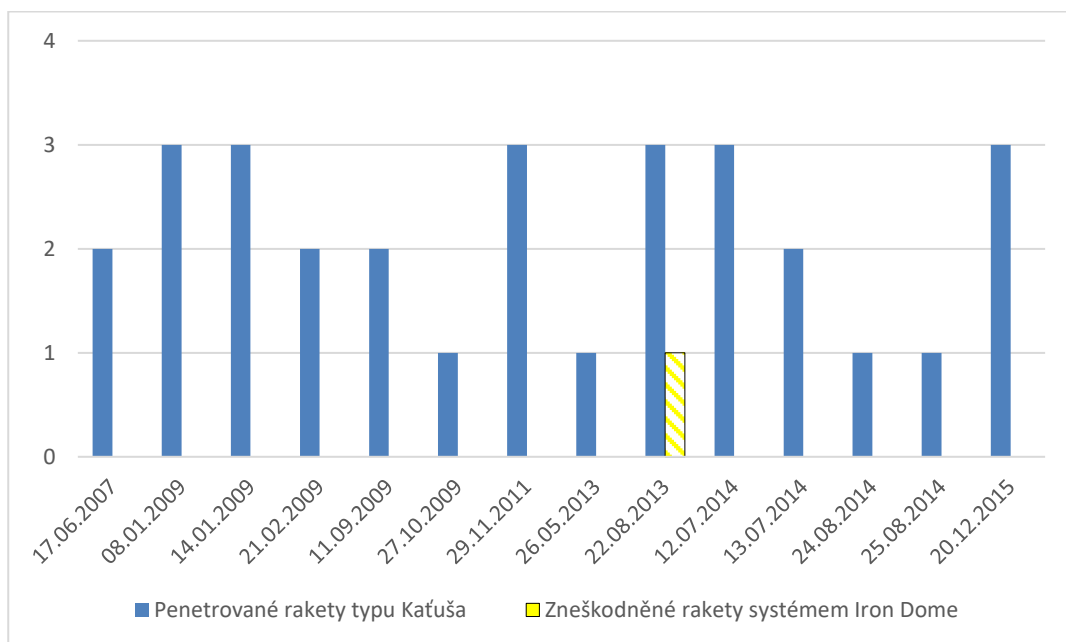
⁵⁵ POSTOL, A. Theodore. The evidence that shows Iron Dome is not working. *Bulletin of the Atomic Scientists* [online]. 2014. [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: <https://goo.gl/mLxiZK>

⁵⁶ SHAPIR, S. Yiftah. Lessons from the Iron Dome. *Military and Strategic Affairs* [online]. 2013, roč. 5, č. 1, s. 83-87. [cit. 2017-06-09]. Dostupné z: <https://goo.gl/1GiXHP>

⁵⁷ SELINGER, ref. 51, s. 28

⁵⁸ SHAPIR, ref. 56, s. 85

Graf 1: Znáznornění útoků a eliminace dělostřeleckých raket systémem Iron Dome

Zdroj: Autor, zpracováno na základě periodických tiskovin The Jerusalem Post, Tablet Magazine, BBC a The New York Times.

Páteř arzenálu k překonání izraelské obrany se stále opírá v převážné míře o dělostřelecké rakety krátkého dosahu označované souhrnně Kačuša. Nejpočetněji zastoupeny ve skupině jsou Arash a Noor ráže 122 mm (vycházejí ze sovětských střel) a rakety Haseb a Fajr 1 ráže 107 mm (vznikly na základě čínských střel).⁵⁹

Výčet zahrnuje 200 mm rakety s hlavicí o hmotnosti 80 kg a doletu 70 km a 302 mm střely se 100 kg hlavicemi.⁶⁰ Vyztužení a konflikt do nových dimenzí posouvají dělostřelecké rakety středního a dlouhého doletu, jež byly již nasazeny v menší míře. K nejvýkonnějším se zařadil prostředek s dosahem 90-100 km dodaný ze Sýrie, od příslušníků hnutí obdržel označení Khaibar 1.⁶¹

Medializovaný útok se odehrál 4. 8. 2006, dvě rakety dopadly poprvé do 80 km vzdálené oblasti Hadera. Ačkoliv nezpůsobily žádná zranění a místní prodělali patřičný výcvik, vypuštění dělostřeleckých raket s dlouhým doletem implementuje psychologický účinek vojenského plánu Hizballáhu a IRGC.⁶² K neúčinnějším nosičům patří bezesporu iránské Zelzal (1, 2) spadající ještě do kategorie dělostřeleckých raket s dlouhým doletem

⁵⁹ CORDESMAN, H. Anthony. Iran's Support of the Hezbollah in Lebanon [online]. 2006, s. 5. [cit. 2017-04-13]. Dostupné z: <https://goo.gl/YCu9jB>

⁶⁰ BERMAN, ref. 38, s. 107-108

⁶¹ CORDESMAN, H. Anthony. Iran and the US: Key Issues from an American Perspective [online]. 2008, s. 7. [cit. 2017-04-06]. Dostupné z: <https://goo.gl/VHxYee>

⁶² ARKIN, ref. 48, s. 222

a dodané 24-36 měsíců před válkou, jejich dislokace se dle Izraelců nalézala v prostoru hlavního města a okolí.⁶³ Celé území Izraele pokrývají rovněž Scud a Fateh-110.

Stupeň progresu v taktice a kvalitativní stránka souvisejí s pohonem, systémem navedení a technickým zpracováním. Eisenstadt⁶⁴ sestavil za pomoci příspěvků v celosvětově známých periodikách schéma přípravy startu rakety na kapalné pohonné látky, konkrétně Šaháb (v české transkripci, v anglické je to Shahab). Ze znázornění vyplývají zdlouhavé operace, jež nezapadají do koncepcí Hizballáhu. Koncepci hnutí z prizmatu fixních period odpovídají rakety na tuhé pohonné látky; na mobilitu protáhlé dělostřelecké rakety Fajr 3 o hmotnosti 400 kg a dosahu 45 km postačují dle snímků 4-6 osoby a 2-3 osoby na střelu s dosahem do 30 km. Začínají se prosazovat i užitkové čtyřkolky 4x4.⁶⁵ Nádrže na kapalné pohonné látky zapříčiňují obvykle prodloužení (zmohutnění) raket, efekt deprese flexibility s objemnějšími a těžšími prostředky přímou úměrou zvyšují míru odhalení a neúspěch provedení. Ideální relace nabízí taktické Fateh-110 a Šaháb 1. Fateh měří o více jak 2 metry méně a hmotnost je přibližně o 2 400 kg nižší, což je bez ohledu na menší průměr pro operační schopnosti hnutí klíčové.⁶⁶ Střely dorazily až po roce 2006, dobře medializovaný je transfer syrských verzí s označením M-600 (například Sharp, Cordesman, Nerguizian, Popescu).⁶⁷ Dodávky zahrnovaly i rakety Scud, inovované verze Šaháb 1 a 2 se nepodařilo v arzenálu prokázat. Rakety na tuhé pohonné látky se všeobecně řadí mezi přesnější, ale unesou menší hlavici, vykazují tedy menší rychlostní parametry, což v ohledu plného rozvoje nosičů na tuhé pohonné látky a rozměrům není podstatné. Srovnávané jednostupňové balistické rakety krátkého doletu si konkurují dosahem (kolem 300 km), ale odporují si přesností. Fateh-110 má kapacitu zasáhnout cíl s přesností na 100 m, kdežto u prostředků na kapalné pohonné látky činí odchylka dopadu až 500 m, což v kontextu konvenční hlavice degraduje hodnotu vojenského významu vůči pořizovací ceně. V ekonomické komparaci moderní (izraelské) síly preferují vedení boje letectvem (ať již pilotovaným či bezpilotním) nebo dělostřelectvem a nákladné balistické rakety - ale v kombinaci s jadernými hlavicemi - plní úlohu odstrašujícího faktoru či poslední záchrany.

Přesnost zásahu cíle se řadí do fatálních ukazatelů, ještě ke konci prvního desetiletí se k dodávaným taktickým balistickým raketám vztahoval axiom vysoké nespolehlivosti a nepřesnosti (podobnost s druhoválečnými raketami V2). Míra adaptace a kompatibility moderních součástí, naváděcích systémů zařazovaných v posledních letech náleží do roviny nepotvrzených úvah. Již v roce 2006 Hizballáh překvapil zásahem izraelské korvety

⁶³ HAREL, Amos; ISSACHAROFF, Avi. 34 Days: Israel, Hezbollah, and the War in Lebanon. Palgrave MacMillan. London, 2008, s. 49.

⁶⁴ EISENSTADT, Michael. The Role of Missiles in Iran's Military Strategy. *Research Note*. 2016, č. 39, s. 12.

⁶⁵ Gettyimages [online]. [cit. 2017-12-10]. Dostupné z: <https://goo.gl/xQNrqX> a KATZ, Yaakov. What is Hezbollah planning for the Third Lebanon War? *The Jerusalem Post* [online]. 20. 4. 2017. [cit. 2017-12-09]. Dostupné z: <https://goo.gl/MDn4pe>

⁶⁶ BRADLEY, R. David. Successful Theater Missile Defense: Decentral Execution of National Priorities [online]. 2006, s. 7-8. [cit. 2017-04-13]. Dostupné z: <https://goo.gl/SF7HoJ>

⁶⁷ SHARP, M. Jeremy. Syria: Issues for the 112th Congress and Background on U. S. Sanctions [online]. 2011, s. 5. [cit. 2017-05-26]. Dostupné z: <https://goo.gl/HTjbzi>; CORDESMAN, H. Anthony; NERGUIZIAN, Aram; POPESCU, C. Inout. Israel and Syria: The Military Balance and Prospects of War. 2008, s. 174-175. [cit. 2017-06-19]. Dostupné z: <https://goo.gl/FtNMRF>

třídy Sa'ar 5 široce využívající prvky stealth protilodní střelou C-802 Noor.⁶⁸ Írán dodával Hizballáhu standardní kontrolní a naváděcí systémy již na konci osmdesátých let, dlouhodobý problém působí absence zařízení vyhodnocujících situaci na bojišti. Potenciál posunout kvalitu taktiky nasazení mají zařízení využívající polohové družicové systémy,⁶⁹ do inventáře Hizballáhu zapadají například mobilní 25 kg radary vyvíjené Íránem, a dostupné až na počátku druhého desetiletí.⁷⁰ Evaluaci komplikuje nasazení, taktické balistické rakety nasazené ve zkoumaném časovém úseku nebyly. Balistické rakety v komparaci s USA a Ruskem trpí nedostatečným testováním i v dodavatelském Íránu a intencionálně jsou měněny výsledná data. Podstatným srovnávacím ukazatelem jsou rovněž odborné znalosti a průmyslová základna.⁷¹

ZÁVĚR

Hypoteticky by konflikt mezi Hizballáhem a Izraelem za současných stanovisek překročil dimenze letní války z roku 2006. Nosné raketové prostředky hnutí početně několikanásobně překonaly stav k tomuto roku. Rovněž se zvýšil dosah střel. Záleží, jak by se vojenské křídlo vyrovnalo s mobilitou a maskováním mnohem objemnějších, těžších a i sofistikovanějších prostředků. Přes 90 % raket odpálených v roce 2006 se spokojilo s mobilními rampami transferovanými až dvěma muži, menšími kolovými prostředky velikosti osobního automobilu, nenápadnými kryty. To jsou patrně největší příčiny, proč nebyly nasazeny Zelzal-1 a 2, jež byly dodány 2-3 roky předem a uskladněny u Bejrútu. Periodu nasazení a úspěšnost redukuje objemnější odpalovací rampy a kolové nosiče raket, jež balistické rakety a i dělostřelecké rakety od doletu více jak 100 km zpravidla vyžadují, a likvidace izraelským letectvem, dělostřelectvem a speciálními silami.

Kapacita taktických střel na tuhé pohonné látky nepostačuje na přetížení flexibilní obrany a útočných prostředků Izraele. Lze anticipovat východisko zúžení preferencí na rakety s krátkým dosahem. Cestovní mapa Hizballáhu rovněž zahrnuje zbraně hromadného ničení. Lze předpokládat jejich nasazení až ve stavu nouze, jelikož neuvážené použití by mohlo znamenat totální destrukci agresora. Neoficiální člen jaderného klubu - Izrael, ač několikrát omylem přiznal existenci jaderných zbraní, by mohl přejít pro Hizballáh k nepředvídatelným reakcím, jak se mimo jiné hnutí přesvědčilo v létě 2006, kdy neočekávalo zásah v takovém rozsahu.

Klíčové jsou teze o přizpůsobování. Izraelské obranné síly vyvodily z nedostatků rychlé korekce a v krátkém časovém horizontu doplnily stávající již moderní obranu prvotřídními obrannými systémy proti neřízeným raketám krátkého doletu s těžko předpokládanou trajektorií. Hizballáh nebude schopen za současné situace přijmout účinnější taktiky, bude se opírat o masivnější penetraci vzdušné obrany salvami raket.

⁶⁸ BEN-DAVID, ref. 30, s. 19

⁶⁹ CORDESMAN, H. Anthony. „Iran's Enduring Missile Threat: the Impact of Nuclear and Precision Guided Warheads“ [online]. 2015, s. 5. [cit. 2017-12-09]. Dostupné z: <https://goo.gl/mm2E7K>

⁷⁰ CORDESMAN, H. Anthony; KLEIBER, Martin. Iran's Military Forces and Warfighting Capabilities: The Threat in the Northern Gulf [online]. 2007, s. 61-62. [cit. 2017-05-29]. Dostupné z: <https://goo.gl/UkT515>

⁷¹ HILDRETH, A. Steven. Iran's Ballistic Missile and Space Launch Programs [online]. 2012, s. 6-7. [cit. 2017-05-28]. Dostupné z: <https://goo.gl/7D3PwE>

Celkově vzato pozice Hizballáhu v dlouhodobém horizontu oslabila, pozice Izraele oproti tomu (do případného střetnutí) posílila. Klíčový spojenec hnutí - Sýrie - je nestabilní. Získané bojové zkušenosti z občanské války v Sýrii neodpovídají potřebám pro taktiku nasazení raket v asymetrickém boji s Izraelem. Izrael odpověděl na rakety krátkého doletu urychlením vývoje nových protiraketových systémů a modernizovanými varovnými systémy. Paralyzování bojeschopnosti Hizballáhu na základě vyřazení klíčového spojence je zjevná, zatímco narušení rovnováhy americko-izraelských vztahů nekoreluje se schopnostmi Izraele čelit nebezpečí.